

Redactiecomite:

Séverine Delen

Nathalie Capart

Hebben meegewerkt

aan dit nummer:

de curatoren van Komplot

Vertalingen:

Hans Devisscher

Design et lay-out:

Isabelle Van Brussel

Productie:

ING Marketing Communication

Beeldmateriaal:

Beeldmateriaal bestemd voor promotioneel gebruik door de pers.

The Art Society heeft geprobeerd haar verplichtingen t.o.v. alle rechthebbenden te vervullen. De rechthebbenden die menen dat hun rechten desalniettemin onvoldoende zijn verdedigd, worden verzocht contact op te nemen met The Art Society.

Verantwoordelijk uitgever:

Denis Gilliot

Marnixlaan 24

1000 Brussel

The ART'ICLE

Directrice:

Séverine Delen

02 547 3390

s.delen@ing.be

Beheerraad:

Denis Gilliot

Vik Vandamme

Erecomité:

Geert Behaegel

Lieven Declerck

Michel Delfosse

Mimi Dusselier

Sophie Lammerant

Hélène Mairlot

Emmy Tob

Contactadres:

The Art Society

Marsveldstraat 23

1050 Brussel

www.theartsociety.be

The Art Society is een vereniging voor verzamelaars van hedendaagse kunst, een uitwisselingsplatform voor ontmoetingen en discussies. Ze organiseert voor haar leden een reeks exclusieve evenementen (bezoeken aan privé- en bedrijfscollecties, kunstenaarsateliers, conferenties, ontmoetingen met museumdirecteurs, curatoren, kunstenaars en andere opinieleiders...) en biedt hen tevens een breed gamma van diensten aan (fiscaal, juridisch en verzekeringsadvies, vermogens- en erfenisplanning, waardebeoordeling en expertise van kunstwerken). The Art Society vzw is een partnership van ING Private Banking, Hiscox, Sotheby's en PwC.

TOETREDING TOT THE ART SOCIETY

The Art Society telt vandaag 200 leden. Teneinde de kwaliteit en de exclusiviteit van de evenementen te blijven garanderen, zal dit aantal niet overschreden worden. The Art Society hecht er belang aan dat haar leden een uitgesproken interesse hebben voor hedendaagse kunst.

De toetredingsprocedure is de volgende:

- Het aantal leden is beperkt tot een maximum van 200 personen.
- Het lidmaatschap van The Art Society bedraagt 550 € voor een single en 900 € voor een koppel.
- Het lidmaatschap is voorbehouden voor particuliere verzamelaars en/of verwoede liefhebbers van hedendaagse kunst.
- Kandidaat-leden mogen geen galeriehouder, kunsthandelaar of kunstadviseur zijn, noch kunstenaar. Zij mogen evenmin werkzaam zijn bij de concurrenten van de Partners van The Art Society (ING Private Banking, Hiscox, Sotheby's of PwC). Een kandidaat die als galeriehouder, kunsthandelaar of kunstadviseur werkzaam is geweest, moet deze activiteit sinds drie jaar stopgezet hebben alvorens in aanmerking te kunnen komen.
- Kandidaat-leden moeten voorgedragen worden door minstens één Peter, die een Partner moet zijn (ING Private Banking, Hiscox, Sotheby's en PwC) of lid is van het Erecomité (Geert Behaegel, Lieven Declerck, Michel Delfosse, Mimi Dusselier, Sophie Lammerant, Hélène Mairlot, Emmy Tob).
- De toetredingsaanvraag wordt ingediend op basis van een klein dossier – de «Application Form» is verkrijgbaar via de website of op gewone aanvraag.
- Tweemaal per jaar komen de Partners en het Erecomité samen (maart/oktober). De Peters zullen hun kandidaturen op deze vergaderingen voordragen en er zal worden besloten of kandidaten al dan niet aanvaard kunnen worden.
- Indien het maximum aantal van 200 leden is bereikt, worden de nieuwe leden op een wachtlijst gezet tot een plaats vrijkomt.

Indien u lid wenst te worden van The Art Society, vragen wij u contact op te nemen met een van de leden van het Erecomité of een van de Partners opdat zij deze personen als Peter zouden kunnen steunen.

Wij blijven uiteraard tot uw beschikking om uw vragen te beantwoorden.

ING
PRIVATE BANKING

Sotheby's
EST. 1744

HISCOX

pwc

The ART'ICLE

Nr.26 – Viermaandelijks magazine voor de leden van The Art Society

- > **Bezoek aan de ateliers van het collectief Komplot**
- > **Angel Vergara, binnenkort in Venetië**
- > **Een kunstwerk van Hendrikje Kühne & Beat Klein op de ING-stand op Art Brussels**
- > **Leestips**

Maart 2011

THE ART SOCIETY

Beste vrienden,

Hebt u al eens stilgestaan bij de rol van het immateriële in onze samenleving?

De revolutie in de media noopt ons de materialiteit van de dingen te relativiseren ... Wat "is" en wat is niet? De manier waarop we met deze fundamentele vraag omgaan en erop antwoorden is de afgelopen veertig jaar voortdurend blijven evolueren! En wat betekent "bezit" voor u als kunstverzamelaar? Voor onze ouders en grootouders betekende het simpelweg iets "in handen hebben", maar wat betekent het vandaag? Het nieuws raadplegen we via iPad, een boek lezen we op een scherm, een muziekstuk downloaden we, zonder daar nog veel bij na te denken. In nogal wat domeinen lijkt "materieel bezit" ons (voorlopig althans) niet meer noodzakelijk. Nog niet zo gek lang geleden bezat de melomaan een uitgebreide cd- of vinylcollectie en omringde de intellectueel zich met boeken. In de kunstwereld echter ontstond met Duchamps al bijna een eeuw geleden de conceptuele kunst. De beweging kende haar meest radicale fase in de jaren zestig met Lawrence Weiner ("Wie een werk van mij kent, bezit het ook. Ik kan onmogelijk in iemands hoofd binnendringen om het er weg te nemen"). Maar hoe zal de materialiteit van het kunstwerk evolueren? De wereld verandert en met haar ook de realiteit van de woorden en van het object ...

De kunstenaars Hendrikje Kühne en Beat Klein delen de angst die sommigen voelen ten aanzien van de toenemende dematerialisering en de paradigma's die ons dagelijkse leven bepalen. Uitgenodigd om een kunstwerk te realiseren voor de ING-stand op Art Brussels, lieten beide kunstenaars zich inspireren door de handelingen in een marktzaal en de abstraherende werking van financiële stromen. Hun werk waarschuwt voor het risico dat het immateriële op een dag aan onze controle zal ontsnappen en enkel nog zijn eigen wetten zal gehoorzamen, en daarbij elke band met de toch wel materiële mensheid zal doorbreken.

Verder kleurt The Art'icle dit trimester Belgisch ... Onze jongste ontdekkingen wekten onze belangstelling voor de onvoorstelbare vitaliteit van onze kunstenaars. De kunst in België is belange niet

egocentrisch, maar gericht op de wereld via de talrijke buitenlandse kunstenaars die kozen om in ons land te wonen en te werken, maar ook via de Belgische kunstenaars die hun blik op de wereld richten. Ter illustratie hiervan nodig ik u uit het artikel te lezen over het curatorenplatform Komplot, waarvan we eind januari de ateliers bezochten. We wijden ook een artikel aan Angel Vergara, de kunstenaar die het Belgische paviljoen op de volgende Biënnale van Venetië zal innemen met Feuilleton, een werk gebaseerd op de zeven hoofdzonden, en een werk over de plaats van de massamedia in onze mondiale samenleving.

Genoeg gepraat ... veel leesgenot en vooral veel boeiende artistieke ontdekkingen!

Séverine Delen

EEN NIEUWE BRANDING VOOR PWC

Een eenvoudigere naam met nadruk op waardecreatie en relaties.

PwC, één van de sponsors van The Art Society, die wereldwijd professionele diensten levert, heeft zijn merk in een nieuw kleedje gestoken. Het nieuwe brandinginitiatief omvat onder meer een vereenvoudigd logo dat bestaat uit de initialen 'pwc' in kleine letters. Dit is gemakkelijker te gebruiken en leent zich beter tot digitale en online toepassingen.

"Volgens ons zal onze nieuwe merkidentiteit PwC visueel onderscheiden, net zoals de manier waarop de kwaliteit en expertise van onze mensen de samenwerking met PwC tot een aparte ervaring maken", verduidelijkt Jan Muyldermans, Lead Transactions Partner bij PwC. "Naast onze capaciteiten en onze ervaring willen we dat PwC bekend is om zijn solide klantenrelaties die de waarde helpen creëren waarnaar onze klanten op zoek zijn."

Aline Bouvy & John Gillis, *Bram*, 2010, neoninstallatie
Grégoire Motte, *Un jour ça va, un jour ça ne va pas, un jour ça va, un jour ça ne va pas ...*, 2010, verzilverde confettis en vetvlekken op papier

Bezoek aan de ateliers van het collectief Komplot

Op 30 januari 2011 bezocht The Art Society de ateliers van het collectief Komplot. In de vorm van een "open atelier" konden de kunstenaars in residentie hun werk voorstellen. De uitdaging bestond erin zowel projecten in uitvoering als voltooide kunstwerken te presenteren. Dit atelierbezoek liet ons toe kennis te maken met een jonge artistieke Brusselse scene waarvan zowel lokale als internationale kunstenaars deel uitmaken.

Komplot

Tijdens de voorbije decennia is de curator een steeds belangrijkere rol gaan spelen binnen de kunstwereld. Het ontstaan van nieuwe collectieven zoals Komplot is ongetwijfeld een gevolg van deze ontwikkeling. De naam "Komplot" verwijst enerzijds naar een undergroundbeweging, zoals de maffia of een "bende", en anderzijds naar een meer "ernstige" en politieke activiteit. Komplot wil gewaagd of zelfs ietwat subversief voor de dag komen. De naamkeuze heeft echter ook te maken met het feit dat het woord "komplot" zowel in het Nederlands als in het Frans begrijpbaar en gemakkelijk uitspreekbaar is, iets wat de curatoren belangrijk achtten.

Komplot is een platform voor curatoren dat in de jaren 2000 werd opgericht om de samenwerking tussen kunstenaars te bevorderen: een *think tank* waar elke curator of kunstenaar zijn idee voor een project kan voorstellen, dat vervolgens door de hele organisatie wordt gerealiseerd. Via tentoonstellingen, seminaries, ontmoetingen, films, workshops, publicaties ... begeleidt Komplot jong talent op de kunstmarkt. Tegelijk stelt het de notie "white cube" in vraag om vernieuwende projecten en realisaties te stimuleren die de grenzen van het kunstobject en zijn discours aftasten.

Patrice Gaillard & Claude, *Le groupe et la famille*, 2010, courtesy Galerie Loevenbruck, Parijs

Deze lente zal Komplot ook privécollecties tonen, met als eerste de tentoonstelling rond de verzameling van Eric Fabre. Tijdens Art Brussels wordt de jaarlijkse revue *YEAR* gelanceerd, waarin ditmaal David Evrard centraal staat. Reisverhalen, poëzie, utopieën, sculpturen en lezingen zullen u laten kennismaken met een landschap in beweging ... Maar de dag van ons bezoek, was in de ruimte aan de voorkant een tentoonstelling van Bitsy Knox te zien, terwijl aan de achterkant de kunstenaars sommige van hun werken in hun ateliers toonden.

Tentoonstelling

op de tentoonstelling *I STILL SAY YES* toont **Bitsy Knox** een reeks nieuwe werken. Op een dag ontdekte Knox een vinylplaat van Rubeck met de titel *All Alone*. Het is het unieke project van de Belgische muzikant Rudi Fabeck, maar het was vooral de hoes die haar intrigeerde. De afbeelding werd het vertrekpunt van een project dat zowel gebaseerd is op historisch onderzoek als op fantasie. Tekeningen, video, en gevonden voorwerpen maken deel uit van een installatie die balanceert tussen intimistische en speculatieve ruimte.

Ateliers

Na deze eerste ruimte belanden we in de grote centrale hal waar de artiesten in residentie hun ateliers hebben. We worden er onmiddellijk aangesproken door het kunstwerk *Ready to take off*, dat nog uit de vroegere ateliers van Komplot komt, aan de Zennestraat. Het is opgevat als een archeologische vondst die de kunstenaars **Anne Bossuroy**, **Jean-Daniel Bourgeois**, **Jonathan Dewinter**, **Jonas Locht** en **Gérard Meurant** hebben opgegraven in hun oude atelier. Deze architectonische ablatie vormde de basis voor een reeks variaties die deze zomer samen met enkele nieuwe werken van de groep zal worden tentoongesteld in Freestate, in Oostende.

David Evrard gaat aan de slag met een reeks beeldhouwwerken uit hout en afvalmateriaal dat hij omschrijft als "de restanten van de maatschappij" ... Het is een soort hybride plant die de hal de aanblik van een wintertuin verleent, als een metafoor voor het antropologisch en natuurhistorisch museum dat uiteindelijk niet zo natuurlijk blijkt te zijn ...

Het neonpersonage *Bram* van **Aline Bouvy** & **John Gillis** werd tentoongesteld samen met twee andere werken die inspelen op de actualiteit: *Angst in Brussel* en een Vlaamse vlag omgevormd tot handtas, twee werken die representatief zijn voor het brede narratieve spectrum waarbinnen het duo met veel humor en finesse aan de slag gaat.

De New Yorkse **Caitlin Keogh** buigt zich over de iconografische verschuiving van de decoratieve kunst en de mode. Ze verleent beide disciplines een picturale dimensie die hun kritische ruimte afbakent. De tekeningen zijn schetsen voor

grote schilderijen die ze tegelijk opvat als een scenografisch schema en als een kunstobject waarbinnen de noties smaak en feminisme worden verkend.

Alan Fertil en **Damien Teixidor** experimenteren met tekeningen op groot formaat en sculpturen. Hun nieuw project *Something about dysfunction* vergelijkt het automatisme van een beweging bij het skateboarden met de reflex van de kunstenaar bij het scheppen van een werk. Van hun hand is onder meer een met groene gel bedekt rek dat de basisvormen fictionaliseert. In hun individuele werk gaat Alan uit van de notie orde, de invloed van symbolen en micro- en macroformaties, terwijl Damien vertrekt vanuit vormen eigen aan de "Do-It-Yourself-cultuur" en dagelijkse handelingen die hij reorganiseert binnen een ritmisch geheel.

Het gemarmerde papier in combinatie met een reusachtig tablet paracetamol uit de reeks *Le groupe et la famille* van **Patrice Gaillard & Claude** benadrukt de psychedelische aard van een plastische zoektocht die ze als volgt omschrijven: "Vanuit onze aandacht voor sociale veranderingen, waarvan we de tekens ontcijferen, produceren we abstracte systemen waarin een figuratief element plaatsneemt. Het reële object, dat popartsgewijs wordt uitvergroot, vormt de link met de sociale situatie die we proberen op te roepen."

De schilderkunst van **Julien Meert** bevrijdt zich van zijn complexen door een heel aparte materiaalkeuze (industriële lakverf en spuitbussen) te combineren met anachronistische invloeden. Zijn belangrijkste thema's zijn de sentimentele teleurstelling en de existentiële vragen die ons leven oproept. Toch ontbreekt ook de humor niet.

De werken van **Grégoire Motte** zijn bedoeld als performancekunst. Ze worden tot leven gewekt door het commentaar van de kunstenaar, door de herinnering aan een performance of de aankondiging van een toekomstige actie. De foto's zijn in scène gezet of gefictionaliseerd

via de anekdote, terwijl de objecten geactiveerd worden door de kunstenaar of het publiek, dat door situatiedumor en improvisatie vaak op een verkeerd spoor wordt gezet.

Terwijl enkele van zijn werken momenteel in de Galerie Vidal Cuglietta worden geëxposeerd, installeert **Zin Taylor** in het atelier drie werken uit zijn nieuwste reeks: in gipsen mallen gegoten of uit hout gebeeldhouwde voorwerpen opgesteld op toonbanken of in vitrines, klaar voor de verkoop, of gewoon aangeboden aan de blik van de bezoeker. Het rijke coloriet leidt ons niet af van het obsessionele, dat gesuggereerd wordt door de keuze van de onderwerpen: handen, messen, brillen ...

De video's, tekeningen en voorwerpen van **Michelle Naismith** slaan bressen in de realiteit. Of ze zich bij de creatie van haar ficties laat inspireren door de samenleving (mode, werkloosheid, sterrencultus, urbanisme ...) of door details uit het dagelijkse leven (spiegeleieren, wierook, ritsluitingen, poppen ...) die ze transformeert tot sculpturen, Naismith verkent het ongewone steeds met zin voor humor.

Voor haar vertrek naar India, waar ze samen met ambachtslui nieuwe werken zal produceren, installeerde **Sofie Haesaerts** "prototypische" kunstwerken: haar typische sculpturen met stokken en spiegelbeelden werden met de hand vervaardigd of gereproduceerd door vaklui uit de hele wereld. Door het spel van tegenstelling tussen machinale en manuele productie vervaagt het onderscheid tussen het originele, unieke werk en de massaproductie ...

Deze namiddag was eveneens de gelegenheid om een bezoekje te brengen aan het atelier van Angel Vergara, op een steenworp van de gebouwen van Komplot (zie volgende pagina's). Als naar gewoonte sloten we dit evenement af rond een glas champagne en enkele hapjes. De ateliers van Komplot waren voor onze opgetogen leden het perfecte kader om geanimeerd na te praten over de voorbije dag.

Zicht van de opstelling van de tentoonstelling *I still say Yes* van Bitsy Knox, © Komplot 2011

Angel Vergara, *Straatman in de abdij van Grimbergen*, 2006, performance die zal leiden tot *El Callejero*, © Lucia Bru

Angel Vergara, binnenkort in Venetië

U was talrijk aanwezig op het bezoek op 30 januari aan het nieuwe Brusselse atelier van Angel Vergara. Het was voor de kunstenaar meteen de gelegenheid om u zijn *Feuilleton* voor te stellen, een project dat volgende zomer de bezoekers van het Belgische paviljoen op de Biënnale van Venetië zal intrigeren. Op het menu: suspens, intrige, aanwijzingen en ontknoping. In de hoofdrollen: de massamedia, de creatieve handeling en de zeven hoofdzonden.

Biografie

- Geboorte in 1958 te Mieres, Spanje
- Aankomst in België in 1964
- Diploma van het ERG in 1984
- In 2010, geselecteerd voor de Biënnale van Venetië in 2011

Oeuvre

Reeds van bij het begin van zijn artistieke parcours bestudeert Angel Vergara onophoudelijk de rol die de kunst, en de schilderkunst in het bijzonder, speelt in een samenleving die zich voedt met door massamedia verspreide beelden. Daartoe gebruikt Vergara talrijke media: tekeningen, schilderijen, performances, video's en affiches die elkaar beantwoorden, tegenspreken, aanvullen en verrijken. Ruimtes die op een of andere manier te maken hebben met de kunstwereld vormt hij om tot ijsalon, café (onder andere *Nous, les œuvres d'art*, 2009)

of zelfs supermarkt, wat aanleiding geeft tot een heel concrete interactie met de consument/toeschouwer. Vergara wil mee bewegen met de wereld en de voeling met de dagelijkse realiteit behouden. Het resultaat is een open, soms nomadisch, maar steeds bewegend en meervormig oeuvre vol verwijzingen naar de

Angel Vergara, *Belle Femme au miroir*, 2007, videoprojectie en potlood op doek, © Angel Vergara

geschiedenis en de volkscultuur, waarbij de kunst en de realiteit elkaar wederzijds stimuleren onder het toekijkend oog en via de waakzame handeling van de kunstenaar.

Via zijn artistieke methode wil hij uiteraard ook een stelling innemen en een kritische visie aanreiken. Een van zijn recentste tentoonstellingen, *Monday: Fireworks; Tuesday: Illuminations; Wednesday: Revolution*, vond in 2010 plaats in het Argos centre for art and media. De titel verwijst naar een affiche die enkele dagen voor de revolutie van 1830 in de straten van Brussel te zien was. Via zijn analyse van het ontstaan van een natie, de constructie van een nationale identiteit en de rol van de kunstenaar daarin, ontwierp Vergara zeven videopanelen waarop te zien is hoe de kunstenaar archiefstukken en beeldmateriaal overschildert. Hoewel hij graag verwijst naar historische gebeurtenissen, laat Vergara niet na om ook onze huidige realiteit in zijn werk te reflecteren en in vraag te stellen. Dat geldt onder meer voor zijn jongste project *Feuilleton*, waarvan de titel zowel verwijst naar het populaire literaire genre dat ontstond in de 19de eeuw, als naar het grote mondiale – en nationale – feuilleton waarvan de eindeloze reeks beelden onze beeldschermen en geesten onophoudelijk binnendringen ...

Angel Vergara, *Monday: Firework; Tuesday: Illuminations; Wednesday: Revolution*, 2010, video, © Argos

Techniek

Op zoek naar de ideale manier om een beeld te produceren verlaat Angel Vergara in 1988 zijn atelier en gehuld in een groot wit laken trekt hij de straat op. *Straatman* is geboren, een alter ego dat verwijst naar de eerste fotografen die zich afzonderden onder een zwart doek om de wereld die ze wilden fotograferen beter te kunnen observeren. Het grote witte laken beschermt en trekt aan, is discreet en tegelijk opzichtig. Het wordt als het ware zijn kleine, draagbare atelier, een "witte kamer" die hem een bijzondere plaats in de wereld bezorgt en alle zintuigen samenbrengt in een buitengewone helderheid. Onder zijn laken schildert, schrijft, voelt, luistert en reconstrueert hij de hem omringende realiteit op straat en, naarmate zijn personage evolueert, ook op andere plaatsen. Zijn ervaringen en notities vormen vervolgens de basis voor grote doeken, performances of videowerken. Zo stapt *Straatman* in maart 2006 tijdens de zondagsdienst de abdijkerk van Grimbergen binnen, waar hij in reële tijd noteert, tekent

en zijn indrukken weergeeft op een groot wit doek. In een tweede fase, die zal leiden tot de installatie *El Callejero*, fungeert ditzelfde doek als projectiescherm waarop hij de kerkdienst projecteert samen met beelden uit *Il vangelo secondo Matteo* van Pier Paolo Pasolini op een soundtrack die de geluidsopname van de mis combineert met gregoriaanse gezangen en een interview met Marcel Duchamp door Georges Charbonnier uit 1961.

Angel Vergara, *El Callejero*, 2006, installatie in het MAC's in 2007, videoprojectie op geschilderd doek, 3 x 5 m, © Philippe de Gobert

Vanaf de jaren 2000 werkt Angel Vergara met video's van gemediatiseerde beelden die hij bijwerkt en waarvan hij zich zodoende de realiteit toe-eigent. Zo exposeert hij in het MAC's (*Portraits*, 2007) een galerij van "videoportretten" waarin de hand van de schilder tussen de lens en het onderwerp van de videobeelden opduikt en in reële tijd de gezichten en de door modellen voorgestelde personages bijwerkt. Glijdend over het oppervlak van het beeld heeft de handeling van de schilder deel aan de creatie. Ook de humor is nooit ver weg, zoals in *Milena et le verre d'eau*,

Angel Vergara, *De Vraatzucht*, in het kader van de tentoonstelling *Feuilleton*, 2010, verf op glas, 20 x 30 cm, © Angel Vergara

Exclusief voor de leden van The Art Society!

Ter ondersteuning van zijn project voor Biënnale van Venetië 2011, biedt Angel Vergara aan de leden van The Art Society aan om een speciale editie aan te schaffen van de zeven affiches die in het kader van *Feuilleton* zullen worden tentoongesteld in het Belgische paviljoen. Elke poster zal verwijzen naar een van de zeven hoofdzonden.

- Techniek: serigrafie op papier, met de hand bijgetekend
- Aantal: 12 exemplaren elk
- Afmetingen: 70 x 100 cm
- Prijs (zonder kader): 1.000 euro / 1 affiche, 5.000 euro voor de reeks van 7 affiches
- Ondertekeningperiode: tot 31 mei

waar de schilder zijn penseel af en toe doopt in het glas dat door het model wordt vastgehouden. Op dezelfde tentoonstelling wordt *El Callejero* weergegeven in een apsis van geplooid laken, een verwijzing naar de plaats van eredienst die *Straatman* was binnengetrepen.

Zijn "bijgewerkte" video's bestaan in verschillende varianten. De nieuwste versie is die waarop de hand van de kunstenaar een op een schildersezel bevestigde glazen plaat, waarachter audiovisuele beelden worden geprojecteerd, beschildert. Het op video vastgelegde geheel vormt een werk waarin de intense interactie en wederzijdse beïnvloeding tussen schilderkunst en beelden tot uiting komen: de "originele" geprojecteerde film beïnvloedt de handelingen van de schilder hier en nu, terwijl de handelingen van de schilder op hun beurt de film beïnvloeden. Ten slotte is de glazen plaat, een fysiek gegeven, ook een soort picturaal resultaat van de film.

Feuilleton wordt vervolgd

Angel Vergara werd geselecteerd om België te vertegenwoordigen op de volgende Biënnale van Venetië (van 4 juni tot 27 november 2011), waar hij in het Belgische paviljoen een heel geïnspireerd *Feuilleton* zal presenteren. De achtergrond wordt gevormd door de zeven hoofdzonden die in hun relatie tot de massamedia worden geëvoceerd door verschillende communicatieregisters – fresco's, affiches, schermen, schilderijen, stuk voor stuk nuttige aanwijzingen die de kunstenaar meegeeft. In de centrale zaal zullen op zeven grote schermen zeven films te zien zijn – een

voor elke hoofdzonde – die "in reële tijd worden bijgewerkt" door de hand van de schilder. De hand van de kunstenaar die op de voorgrond verschijnt, is heel betekenisvol in dit transparante en schijnbare universum dat zweeft tussen oppervlakte en diepte, intrige en bewijs.

Luc Tuymans, die zelf exposeerde op de Biënnale van 2001, stapt mee in het avontuur als curator. *Feuilleton* is daarom ook een gelegenheid tot een dialoog tussen twee kunstenaars, twee schilders, twee universa en twee "gemeenschappen" in een geest van openheid, dialoog en reflectie over de kunst van Angel Vergara.

Angel Vergara, *You are America, I am the theatre*, 1999, olieverf op doek en collage, 150 x 200 cm, © Stella Lohaus Gallery

Persoonlijke transitent-elles (selectie)

- *Monday: Fireworks; Tuesday: Illuminations; Wednesday: Revolution*, Argos, Brussel, 2010
- *Nous, les œuvres d'art...*, Établissement d'en face project, Brussel, 2009
- *Art Premiere*, Art Basel (met Joëlle Tuerlinckx), Stella Lohaus Gallery, Antwerpen, 2008
- *Atención! algunas vuelatas mas para llergar*, Espai d'art contemporari de Castello, Castellón, Spanje, 2007
- *Portraits*, MAC's, Hornu, 2007
- *El Callajero*, Cultureel Centrum Strombeek-Bever, 2006
- *The straatman's contract*, BLAC, Brussel, 2005
- *Our life is our territory*, Stella Lohaus Gallery, Antwerpen, 2004
- *Comment liberer les artistes libres?*, Fri-Art, Freiburg, Zwitserland, 2003

Groepstentoonstellingen (selectie)

- *When will they finally see the power of drawing*, Geukens & De Vil, Antwerpen, 2010
- *Nieuwe Monumenten*, Middelheimmuseum, Antwerpen, 2010
- *The First Mediterranean Biennial of Contemporary Art*, Haifa, Israël, 2010
- *Die Hände der Kunst*, MARTa Herford, Herford, Duitsland, 2008
- *Artgames. Analogien zwischen Kunst und Spiel*, Ludwig Forum für Internationale Kunst, Aachen, Duitsland, 2005
- *Voisins officiels*, Musée d'Art moderne, Villeneuve d'Ascq, Frankrijk, 2005
- *Voici / kijk*, Palais des Beaux-Arts, Brussel, 2000
- *Over the Edges, Meeting Point*, Gent, 2000

Hendrikje Kühne & Beat Klein, *Map of Paradise*, 2002, collage van beelden uit reisbrochures, 200 x 360 cm

Een kunstwerk van Hendrikje Kühne & Beat Klein op de ING-stand op Art Brussels

Hendrikje Kühne werd in 1962 geboren in Darmstadt en studeerde in de jaren 1980 aan de Basel School of Art. In 1992 won ze de kunstenaarsprijs van de stad Basel. Beat Klein werd geboren in 1956 in Sorengo en studeerde aan de Zürich School of Art, vooraleer hij de afdeling beeldhouwkunst van de Basel School of Art verwoogde. In 1993 won ook hij de kunstenaarsprijs van de stad Basel. Beide kunstenaars begonnen in de jaren 1990 samen te werken. Ze ontvingen beiden een beurs voor de Cité Internationale des Arts in Parijs (1991) en resideerden in Londen (1992-1993) en in Dublin (Artists' Work Programme van het Irish Museum of Modern Art, 1998). Vandaag wonen en werken ze in Zwitserland.

Kühne & Klein werken graag met papier, karton en reclaimedrukwerk als de materiële, maar tegelijk vergankelijke expressie van hun ideeën, die doordrongen zijn van een bekommernis om de sociaaleconomische realiteit. Ze houden van verwaarloosde en verwaarloosbare materialen die ze een nieuwe betekenis, een toegevoegde waarde verlenen om er een kostbaarder nieuw werk van te maken. Hun kunst kenmerkt zich door versnijding en collage en het herconfigureren van bestaande elementen en beelden op kartonnen structuren, waardoor een nieuw kunstwerk ontstaat. Het is een eenvoudige methode met een enorm effect. Naast de esthetiek van die eenvoud houden deze handelingen voor de kunstenaars ook een symbolische waarde in: ze vernietigen de initiële betekenis. Zodra de betekenis vernietigd is, kunnen de kunstenaars het materiaal beginnen te gebruiken ...

Een aantal terugkerende thema's in hun werk zijn de herhaling van het beeld, de manipulatie van de schaal en de drang om de kern van een – vaak vooropgezet – idee te benadrukken via een visuele interpretatie van de weergave van dit idee. Zo maakten de kunstenaars voor hun tentoonstelling *A World of Difference* (2001) in Dublin een zelfdragend kartonnen kader waarop ze afbeeldingen uit toeristische brochures kleefden. De traditionele weergave

van de wereld maakte plaats voor een driedimensionale installatie van 200m² waarin de oppervlakte van een land bepaald werd door het aantal toeristische afbeeldingen die de kunstenaars ervan hadden gevonden. Zodoende herdefinieerden Kühne & Klein de wereld. Elke regio wordt weergegeven zoals ze ook in toeristische brochures in beeld komt. Ook het officiële aspect van de manier waarop een land zichzelf ziet of gezien wil worden door potentiële bezoekers komt aan bod. Palmbomen, paleizen, zwembaden worden geconfronteerd met armoede, vervuiling en pijn ... met als achtergrond de verzachtende werking van een reis, het gemak van een all-informule en de wereld volgens Thomas Cook en konsoorten ... Het is met andere woorden een paradigma dat op visuele wijze de feitelijke onvolmaaktheden

Hendrikje Kühne & Beat Klein, *A World of Difference*, 2001, foto's uit reisbrochures op karton, 200 m²

probeert te illustreren. Een gelijkaardige manier om de wereld te herschrijven vinden we terug in het werk *Map of Paradise* (2002).

Andere significante realisaties van het kunstenaarskoppel zijn hun mandala's, zoals het werk *Car Crush*, gerealiseerd in het M'ARS Contemporary Art Centre van Moskou in 2007. Kühne & Klein spelen daarin de rol van verzamelaars en recycleerders van voorwerpen die opduiken in de dagelijkse beeldenvloed. Zo doorbladerden ze ontelbaar vele Zwitserse en Russische catalogi, kranten en tijdschriften op zoek naar foto's van auto's. Vervolgens verfrommelden ze de duizenden uitgeknipte afbeeldingen tot kleine, kleurrijke bolletjes papier die ze daarna op de grond schikten in de vorm van een mandala. De afstand is net voldoende groot om omheen het kunstwerk te kunnen wandelen, want slechts zo krijgt men een volledig beeld van de kleurenpracht. Een mandala is een visueel meditatiesymbool dat vaak wordt gebruikt bij oosterse religieuze rituelen, vooral in het boeddhisme. Door de combinatie van meditatieve en didactische elementen zorgt de mandala voor vertrouwen en inspiratie. Bovendien is het creatieproces van de mandala belangrijker dan de contemplatie achteraf. De mandala staat symbool voor de vergankelijkheid van de materiële wereld en wordt volgens de traditie vernietigd na een

bepaald aantal specifieke rituelen. *Car Crush* herinnert ons dan ook aan het onvermijdelijke lot van elk voorwerp: dienen om daarna te worden weggegooid en vernietigd.

Positions, een metafoor voor de financiële markten

Dit jaar doet ING een beroep op het Zwitserse kunstenaarskoppel om een kunstwerk te creëren voor zijn stand op Art Brussels. Over de hele oppervlakte van het plafond zullen boven de hoofden van de gasten 826 kleine papieren vliegtuigjes hangen die zachtjes meedineren met de luchtcirculatie. De vliegtuigjes zullen zeer precies worden aangebracht op een onderlinge afstand van 50 cm. De toeschouwer zal er dus vier per kwart vierkante meter zien – een in elke hoek. De papieren vliegtuigjes worden gevouwen volgens tien verschillende modellen, maar vooral belangrijk is dat ze gemaakt zijn uit papieren van financiële transacties afkomstig uit de arbitragezaal van de bank. De toeschouwer zal kunnen genieten van een feeëriek en subtiel tafereel van honderden in de lucht zwevende vliegtuigjes die de ruimte omvormen tot een plek die aanzet tot reflectie.

Kühne & Klein kozen voor deze installatie nadat ze zelf een tijdje in de kantoren van ING hadden doorgebracht en zich vertrouwd hadden gemaakt met de specifieke activiteiten van een marktzaal. Ze raakten geïntrigeerd door de bijzondere rol van het papier waarop de verschillende financiële posities van makelaars en arbitragisten worden weergegeven. De documenten met hun gekleurde kolommen van cijfers en letters vormen in feite de tastbare

overblijfselen van financiële transacties die niet langer detecteerbaar zijn. De kunstenaars kennen de effecten ervan niet en hebben geen benul wie welk bedrag naar welke rekening heeft getransfereerd; voor hen zijn deze cijfers en letters volledig abstract. Dat alles zich “boven hun hoofden” afspeelt, bracht de kunstenaars op het idee voor deze installatie ...

De financiële wereld komt de kunstenaars over als een “gesloten” systeem met zijn eigen regels. “Als dusdanig functioneert het systeem perfect. In werkelijkheid echter gaat het om een abstractie van de materiële wereld. Men zou een vergelijking kunnen maken met de grammatica. De woorden hangen vast aan de dingen: er is een reëel voorwerp en een woord voor dit voorwerp. Als men de realiteit uit het oog verliest, wordt het systeem abstract. Zolang het woord en het voorwerp nauw met elkaar verweven zijn, zijn de dingen gemakkelijk te begrijpen. De abstractie is nodig om een nieuwe taal te ontwikkelen en een grotere en bredere wereld te bedenken. Vertaald naar de financiële wereld betekent dat dat we deze materiële waarden, om ze te kunnen gebruiken, moeten omvormen tot abstracte figuren. Uitgerekend op het ogenblik dat het abstracte systeem zijn eigen grammatica heeft ontwikkeld, bereikt het een cruciaal moment: dat waarop het zijn band met de reële wereld dreigt te verliezen om virtueel te worden ...”

Positions drukt uit wat we voelen wanneer de zaken niet langer hun normale gang gaan, wanneer er op

een specifiek moment een bres wordt geslagen in de dagelijkse wereld die leidt naar nieuwe inzichten, elementen en beschouwingen. Het gaat in wezen om een moment van vrijheid, waarop alles mogelijk, of althans denkbaar wordt. Voor de kunstenaars bevat het werk echter ook een esthetisch aspect. “Wanneer de beweging van een voorwerp wordt gestopt, kan men het van naderbij of op een verschillende manier bekijken. Kijken met een andere blik is een essentiële waarop je enkel de kleur en de vorm ziet in plaats van de vooropgezette en conventionele betekenis van een voorwerp.”

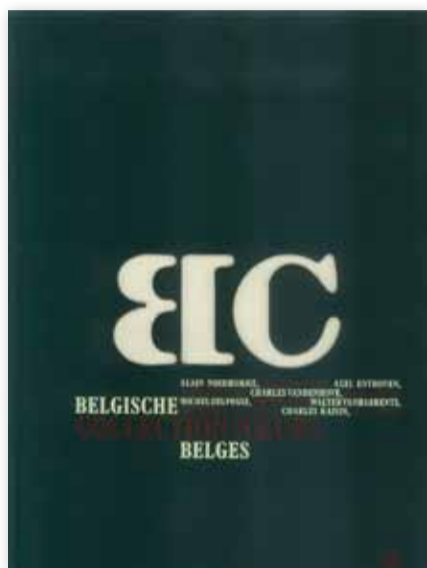
De belichting zal zo worden ingesteld dat de lichtbundels elkaar kruisen. De op de wanden geprojecteerde schaduwen van de vliegtuigjes zullen het geheel een visueel en metaforisch aspect en een extra abstractieniveau verlenen. De schaduwen zullen de vliegtuigjes groter doen lijken en zullen zorgen voor een zekere instabiliteit, ze zullen de ruimte in *slow motion* brengen, als in een spookwereld ...

Hendrikje Kühne & Beat Klein, *Car Crush*, 2007, verfrommelde reclame-illustraties, diameter 500 cm

Bij het begin van de lente geven we graag enkele interessante boekentips mee. Recent gepubliceerde anthologieën, overzichtswerken, catalogi, monografieën en biografieën weerspiegelen de vitaliteit van de hedendaagse kunst in haar meest diverse uitingen. In sommige van deze uitgaven komt, al dan niet rechtstreeks, ook het verzamelen van kunst aan bod.

Een selectie door Nathalie CAPART

Belgische collectionneurs/Collectionneurs belges

Thijs Demeulemeester

Ludion, 25 x 35 cm, 112 pagina's

tweetalig Nederlands/Frans, 29,90 euro

In deze bijzonder fraaie uitgave, samengesteld uit een reeks artikelen die eerder zijn verschenen in *Sabato*, de bijlage van *De Tijd*, vertellen enkele vooraanstaande Belgische collectionneurs over hun passie. Wat motiveert hen? Wat is voor hen een goed kunstwerk? Waarom investeren ze in hedendaagse kunst? Elke verzamelaar zet voor de gelegenheid ook een pronkstuk uit zijn collectie in de kijker. Het resultaat is een mooie reeks ongedwongen beschouwingen over kunst aangevuld met prachtige foto's (portretten en kunstwerken *in situ*).

Painting Today

Tony Godfrey

Phaidon, 25 x 29 cm, 448 pagina's

Frans, Engels, Italiaans of Spaans, 75 euro

Hoewel de schilderkunst sinds de jaren 1970 stiefmoederlijk wordt behandeld door de critici, is de belangstelling ervoor bij collectionneurs en nieuwe generaties kunstenaars nooit getaand, wat ook wordt bevestigd door de verkoopcijfers van

de voorbije jaren en de nieuwe benaderingen die gestaag tot ontwikkeling komen. Phaidon achtte de tijd dan ook rijp voor een indrukwekkend overzicht van de schilderkunst van de afgelopen veertig jaar aan de hand van werken van 240 kunstenaars van dertig verschillende nationaliteiten. Naast gevestigde waarden als Gerhard Richter, Neo Rauch, Francis Bacon of Jackson Pollock, treffen we ook werk aan van beloftevolle kunstenaars als Jumaldi Alfi of Ingrid Calame. De auteur, Tony Godfrey, research director bij het Sotheby's Institute of Art, neemt talrijke aspecten van deze bloeiende kunstdiscipline onder de loep: het fotorealisme, het landschap, het stilleven, het portret, het neo-expressionisme, de installatiekunst, de pure abstractie, de figuur, de historieschilderkunst of de Leipziger Schule. In zestien thematische hoofdstukken biedt *Painting Today* een overzicht van de verschillende stijlen, materialen en technieken van de hedendaagse schilderkunst. De auteur gaat te werk vanuit drie perspectieven: dat van de schilder – die hij uitvoerig aan het woord laat – dat van de schrijver en dat van de lezer. Het boek is geïllustreerd met ruim 400 kleurenreproducties.

Vitamin 3-D

New perspectives in Sculpture and Installation

Phaidon, 29 x 25 cm, 352 pagina's

Frans of Engels, 75 euro

Tevens bij Phaidon verscheen een nieuw werk in de reeks Vitamine. Na het succes van *Vitamin P*, *Vitamin D* en *Vitamin Ph* (drie werken die handelen over de dynamiek van respectievelijk de schilderkunst, de tekenkunst en de fotografie in de huidige kunstwereld) richt *Vitamin 3-D* zich nu op de beeldhouwkunst en de ermee verwante installatiekunst. De lezer kan genieten van werken van 117 gevestigde of opkomende kunstenaars, zoals Ai Weiwei, Rebecca Warren, Mike Nelson,

Rachael Harrison en Ernesto Neto, die geselecteerd werden door een comité van kunstcritici en conservatoren uit de hele wereld, die zich daarbij lieten leiden door het belang van hun bijdrage aan de kunst tijdens de afgelopen vijf jaar. Het werk illustreert de enorme diversiteit aan technieken en materialen die hedendaagse kunstenaars aanwenden, van imposante sculpturen uit glas en cement tot delicate installaties in papier. De teksten van de hand van kunstcritici, conservatoren, kunsthistorici en gerenommeerde auteurs bieden heel verscheidene invalshoeken.

Art Cinema

Paul Young

Taschen, 23.1 x 28.9 cm, 192 pagina's

Engels, Frans, Spaans of Duits, 19,99 euro

Met deze uitgave buigt Taschen zich over een zeldzaam onderwerp: de ontwikkeling en de geschiedenis van de film als kunstvorm, die de auteur definieert als "verschillend van de commerciële productie voor het grote publiek door zijn esthetische, ideologische en/of politieke dimensie". Talrijke kunstenaars hebben immers de film gebruikt voor esthetische experimenten die over het algemeen tot de moderne en hedendaagse kunst worden gerekend. Journalist en curator Paul Young klasseert deze heterogene werken in een tiental subgenres als abstractie, collage, found footage, postsurrealisme, structuralisme, tableau, parodie en expanded cinema. Zowel grote meesters als Hans Richter, Man Ray en Stan Brakhage als hedendaagse kunstenaars als Stan Douglas, Pipilotti Rist en Doug Aitken komen aan bod. Legendarische cineasten als David Lynch, Jean-Luc Godard en Luis Buñuel passeren de revue, maar ook undergroundsterren als Kenneth Anger, Matthew Barney, Bruce Conner, Michael Snow, Owen Land en Paul McCarthy. Dit nogal provocerende werk, met illustraties van meer dan 300 films, bevat een schat aan informatie.

Face au mur. Papiers peints contemporains
Infolio, mudac en Musée de Pully, 232 pagina's
tweetalig Frans/Engels, 34,35 euro

Het Musée de design et d'arts appliqués contemporains de Lausanne (mudac, www.mudac.ch) en het Musée de Pully (www.museedepully.ch) verkennen de grens tussen kunst en sierkunst met de publicatie van deze catalogus bij de gelijknamige, door beide musea opgezette tentoonstelling over behangontwerpen van hedendaagse kunstenaars en ontwerpers. Deze heel mooie uitgave presenteert 67 ontwerpen (van kunstenaars als Francesco Simeti, Parastou Forouhar, Claude Closky, Florence Doléac, Kent Henriksen, Damien Hirst en zelfs Andy Warhol) in de vorm van een staalboek zoals we het kennen van de behangwinkel – een dikke kartonnen kaft, lang formaat, twee klinkbouten. De zes teksten zijn van de hand van gespecialiseerde auteurs uit de wereld van film, fotografie, theater, kunstgeschiedenis en design. Elk behangontwerp is weergegeven op een volledige pagina en voorzien van een bijschrift met informatie over de kunstenaar, de ontwerpers en het ontwerp zelf. Het werk nodigt uit om niet alleen stil te staan bij de betekenis van behang, maar ook bij de presentatiewijze binnen een ruimte en de perceptie van het werk.

Claude Rutault
Michel Gauthier en Marie-Hélène Breuil
Flammarion, CNAP, 245 x 285 mm, 240 pagina's
Frans, 42,95 euro

Claude Rutault, een van de belangrijkste conceptuele kunstenaars van de tweede helft van de 20ste eeuw, heeft eindelijk zijn

welverdiende monografie. Op een tentoonstelling in 1973 stelt hij de eerste van zijn 294 "définition-méthode" voor, een manier van werken met als doel de bestaanswijzen van het schilderij te vernietigen. De uitgave bevat een essay van Michel Gauthier, conservator van het Centre Pompidou, een interview van de kunstenaar met Marie-Hélène Breuil, kunsthistorica en een groot aantal zeer kwalitatieve illustraties.

A bit of matter and a little bit more. The collection and archives of Herman and Nicole Daled 1966-1978
Benjamin H.D. Buchloh, Birgit Pelzer, Herman en Nicole Daled
Haus der Kunst en Walther König
20,5 x 27 cm, 456 pagina's, Engels, 68 euro

De in Brussel ondergebrachte collectie Daled is een van de beroemdste, maar tegelijk minst zichtbare collecties van conceptuele kunst. Een uitgave (gepubliceerd naar aanleiding van de tentoonstelling *Less is More* die liep van 30 april tot 25 juli 2010 in het Haus der Kunst in München) laat het grote publiek nu eindelijk kennismaken met de collectie. Birgit Pelzer werpt haar licht op de ontstaansgeschiedenis en de historische achtergrond van de verzameling, terwijl Benjamin H.D. Buchlohs, kunsthistoricus aan Harvard, de collectie in de artistieke context van de jaren 1970 en 1980 plaatst. Als collectioneers hechten Herman en Nicole Daled veel belang aan de relatie en de interactie met de kunstenaar en aan het concept. Ze beschouwen zichzelf dan ook veeleer als verbindingspersonen en producenten dan collectioneers, waardoor ze de kunstenaars de kans bieden om werken te vervaardigen die niet per se beantwoorden aan de eisen van de markt. Marcel Broodthaers had een grote invloed op het echtpaar, dat trouwens niet minder dan tachtig werken van hem bezit. Via talrijke kleurenillustraties maken we

kennis met enkele topwerken uit de collectie van kunstenaars als Vito Acconci, Carl Andre, Robert Filliou, On Kawara, Richard Long, Bruce Nauman, Daniel Buren, Dan Graham, Ian Wilson, Sol Lewitt, Niele Toroni, Lawrence Weiner of Cy Twombly, die tussen 1966 en 1978 door het echtpaar Daled werden verworven. Een uitgebreid hoofdstuk biedt een mooi overzicht van het rijke, zorgvuldig door de Daleds geklasseerde archief, dat nu voor het eerst wordt gepubliceerd: brieven, nota's, schetsen, uitnodigingen, foto's enz. Het werk biedt een gedetailleerde chronologie en inventaris van de collectie met verwijzingen naar de talrijke illustraties van de werken.

Deze boeken zijn verkrijgbaar in de boekhandel Filigranes (www.filigranes.be). Met dank aan Bernard MARCELIS van de afdeling kunstboeken voor zijn advies.

En nog twee handige boeken ...

Art for Sale. A Candid View of the Art Market
Dirk Boll
Hatje Cantz, 13 x 19 cm, 192 pagina's
Engels, 14,80 euro

Op de kunstmarkt worden recordprijzen behaald en substantiële winsten geboekt. Maar wie wil meespelen, moet de regeltjes kennen: wat onderscheidt het Engelse van het Nederlandse veilingstelsel? Wat is het verschil tussen *Vintage*, *Period*, *Modern* en *Estate Print*? Dirk Boll, directeur van Christie's in Zürich, licht deze en andere technische termen toe, en geeft ons inzicht in de snel veranderende kunstmarkt, in de strategieën van de grote huizen, in de profielen van de verschillende kunstbeurzen ... Ook het juridische kader komt aan bod. Het geheel in korte hoofdstukken, deskundig en humoristisch.

Vermogensplanning van particuliere kunstverzamelingen

Alain Nijs & Frederic Swennen
Larcier, 16 x 24 cm, 78 pagina's
Nederlands, 57 euro

De particuliere verzamelaar vindt in oude en nieuwe juridische technieken van vermogensplanning een brede waaier aan mogelijkheden om de opbouw, het beheer en de overdracht van zijn verzameling mee te organiseren. In het werk worden drie algemene profielen van de verzamelaar geschetst.

Seizoen 2010 – 2011, tweede helft

The Art Society biedt u een programma waarin het accent steeds vaker ligt op exclusieve bezoeken aan schitterende collecties, die moeilijk of zelfs helemaal niet toegankelijk zijn voor het grote publiek, op previews en op kunstenaarsateliers. Zie hier een overzicht ...

Maart 2011. Tien privéverzamelaars in België – waaronder leden van The Art Society – zijn zo vriendelijk ons bij hen thuis binnen te laten. Een bezoek naar keuze, in kleine groep. Data: op 8, 10, 15, 20, 22, 25, 26 en 29 maart.

Woensdag 27 april 2011. 29ste hedendaagse kunstbeurs **Art Brussels**. We bezoeken de beurs in preview en ontdekken als allereersten het werk dat het kunstenaarsduo Kühne & Klein voor de stand van ING gerealiseerd heeft.

Donderdag 28 april 2011. In primeur bezoeken we een **nieuwe instelling** die in april op initiatief van een koppel Franse privéverzamelaars haar deuren zal openen in Brussel.

Maandag 30 mei 2011. Uitstap naar **Parijs** in samenwerking met onze partner **Sotheby's**, voor een bezoek aan de **sales preview**. Gecombineerd met een bezoek aan het **atelier van Wang Du**.

Juni 2011. We sluiten het jaar in schoonheid af met een bezoek aan verschillende **privécollecties** in België.

We houden u uiteraard op de hoogte van de concrete afspraken in verband met de diverse activiteiten.

Enkele biënnales

3de Biënnale van Singapore

13 maart tot 15 mei 2011

Thema: Open House

Artistiek directeur: Matthew Ngui

www.singaporebiennale.org

10de Biënnale van Sharjah

16 maart tot 16 mei 2011

The ma: Plot for a Biennial

Curatoren: Suzanne Cotter en Rasha Salti, in samenwerking met Haig Aivazian

www.sharjahart.org

7de Biënnale van Montréal

1 tot 31 mei 2011

Thema: La tentation du hasard

Curatoren: Claude Gosselin en David Liss

www.ciac.ca

54de Biënnale van Venetië

4 juni tot 27 november 2011

Thema: ILLUMInations

Curator: Bice Curiger

www.labiennale.org

En kunstbeurzen

Tefaf

Maastricht, 17 tot 27 maart 2011

www.tefaf.com

MiArt

Milan, 7 tot 11 april 2011

www.miart.it

Art Cologne

Keulen, 12 tot 17 april 2011

www.artcologne.com

Art Brussels

Brussel, 27 april tot 1 mei 2011

www.artbrussels.be

Art Basel

Basel, 14 tot 19 juni 2011

www.artbasel.com

- 1 Joan Miró, *The circus horse*, 1927, olieverf op doek, 95 x 128 cm, Museum van Elsene, © Sabam Belgium 2011
- 2 David Altmejd, *Colossi*, 2007, © David Altmejd Magasin/Imari Kalkkinen
- 3 Luc Tuymans, *The Nose*, 2002, olieverf op doek, 29,9 x 24,1 cm, collectie Jill en Dennis Roach, © Luc Tuymans
- 4 Péter Forgács, *The Danube Exodus – The Rippling Currents of the River*, 2002, interactieve video-installatie (in samenwerking met Labyrinth Project USC, LA)
- 5 Jonas Joan, *Songdelay*, 1973, courtesy Jonas Joan en EAI, New York
- 6 Tracey Emin, *I promise to love you*, 2007, rode neon, 145,7 x 142,8 cm, Caldic collectie

- 7 Shelly Silver, *here, his*, 2011, courtesy Shelly Silver
- 8 Balthasar Burkhard, *Zonder titel (Landschap)*, 2009, kleurfoto op aluminium, 97 x 120 cm, © collectie MAC's, eigendom van de Franse Gemeenschap
- 9 *Le cabinet Marcel Broodthaers*, © de vylder vinck taillieu architecten
- 10 Jean-Michel Othoniel, © Jean-Michel Othoniel
- 11 Eva Berendes, *Untitled* (geschorte zijde) en *Untitled* (toog), 2009, courtesy Eva Berendes & Jacky Strenz Galerie, Frankfurt/Main
- 12 Michaël Borremans, *Red Hand, Green Hand*, 2010, courtesy collectie Michaël Borremans

Binnenkort ... in België en buitenland

In het **Brusselse Wiels** loopt tot 15 mei de eerste grote overzichtstentoonstelling gewijd aan de Belgische kunstenaar **David Claerbout**, die woont en werkt in Antwerpen. Naast nieuwe video-installaties, toont de expo ook een overzicht van bestaand werk. Centraal in de tentoonstelling staan het onderscheid tussen stilstaande en bewegende beelden via projecties waarbij de tijd haast statisch of gestold lijkt te zijn en het onvermogen van de visuele kunsten om de "evoluerende realiteit" te vatten, hoe gesofistikeerd de gebruikte technologieën ook zijn. Claerbouts werk wordt gekenmerkt door de traagheid en de precisie waarmee hij een verhaal ontrafelt of bevriest en door de analyse van de klassieke verhaallijn die bestaat uit een logische opeenvolging van beelden.

Claerbout hanteert een cinematografische taal om noties als beeld, weergave, ruimte en tijd te evoceren en te visualiseren (www.wiels.org). We herinneren u er nog graag aan dat in de **VanhaerentsArtCollection** nog tot 10 maart 2011 de **Colossi** van de Canadese kunstenaar **David Altmejd** te zien zijn. Daarna loopt er vanaf 29 april de tentoonstelling **Sympathy for the Devil** (www.vanhaerentsartcollection.com). Nog in Brussel hebt u in het **Paleis voor Schone Kunsten** keus te over. Nog tot 18 mei kunt u er terecht voor de retrospectieve **Luc Tuymans**. Na een lange tournee in de Verenigde Staten brengt de tentoonstelling, een coproductie van het San Francisco Museum Of Modern Art en het Wexner Center for the Arts in Columbus (Ohio), een 75-tal topwerken van de beroemde Belgische kunstenaar naar Brussel. De werken dateren van 1978 tot vandaag en maken deel uit van grote reeksen die de kunstenaar met elkaar in dialoog brengt. Via een mix van multimediatechnieken en traditionele schilderkunst scheidt Tuymans een bijzonder beeld van de geschiedenis, het geheugen en de media. Naar aanleiding van het Hongaarse voorzitterschap van de Europese Unie kunt u tegelijkertijd in de expo **The New Arrivals** kennismaken met het werk van zeven Hongaarse kunstenaars wiens vernieuwende aanpak getuigt van een rijke en bloeiende hedendaagse scene. Van 29 april tot 12 juni loopt er ook een nieuw fotoproject van de kunstenaar **Jordi Colomer** (www.bozar.be). Nog steeds in Brussel kunt u in het **Argos Centre for Art and Media** tot 2 april terecht voor drie tentoonstellingen: **Sea of Tranquillity** presenteert recent werk van **Hans Op de Beeck**; **here, his**, een installatie met een nieuwe film van **Shelly Silver**; **Down Low Up High** is een compilatie van performances en choreografieën op video en film waarbij de concepten van beweging, ruimte en tijd worden verkend binnen de stedelijke context van het New York van de jaren 1970 (www.argosarts.org). Ten slotte kunt u van 24 maart tot 19 juni in het **ING Cultuurcentrum** maar liefst 120 schilderijen, etsen, sculpturen en tekeningen bewonderen die het poëtische aspect van het werk van **Joan Miró** belichten en die getuigen van het belang van de relatie tussen poëzie en schilderkunst in zijn werk. De tentoonstelling **Joan Miró, het palet van de dichter** is een samenwerking met de Barcelonese Fundació Joan Miró en de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België (www.ing.be).

In het **MAC's** in **Grand Hornu** loopt van 26 februari tot 29 mei een tentoonstelling met werk van de recent overleden Zwitserse fotograaf **Balthasar Burkhard**. In zijn laatste reeks toont Burkhard, die nog meewerkte aan de voorbereiding van de tentoonstelling, de schoonheid en breekbaarheid van bloemen aan de hand van

monumentale kleurenfoto's en heliogravures van bescheiden afmetingen. De verschillende formaten brengen de toeschouwer in de war en dwingen hem een vertrouwd universum te herontdekken, de eindeloze diversiteit aan rondingen en kleuren te appreciëren en zich te verwonderen over en te laten vertederen door de bijzondere composities (www.mac-s.be).

Het **Gentse S.M.A.K.** wil in de nabije toekomst het werk van **Marcel Broodthaers** zijn welverdiende plaats in het museum geven. Als ontwerp voor een permanente tentoonstelling presenteert het museum daarom nu het **Marcel Broodthaerskabinet**, dat enkele van zijn werken bevat. U kunt het ontdekken van 26 maart tot 5 juni (www.smak.be).

Het **Parijse Centre Pompidou** is de eerste grote culturele instelling die een tentoonstelling wijdt aan **Jean-Michel Othoniel**. **My Way** biedt van 2 maart tot 23 mei een overzicht van zijn plastische kunst van 1987 tot vandaag. Tegelijkertijd loopt tot 4 juli de tentoonstelling **Réinstallations**, waarin de installaties van **François Morellet** in de kijker staan: een origineel en grensverleggend aspect van zijn oeuvre. De kunstenaar selecteerde 26 werken van verschillende afmetingen die de hoogtoppen van zijn carrière van 1963 tot vandaag op een rij zetten (www.centrepompidou.fr). Nog in de Franse hoofdstad kunt u vanaf 11 mei het monumentale werk van **Anish Kapoor** bewonderen in het **Grand Palais** in het kader van de editie 2011 van **Monumenta**. Eerdere edities waren gewijd aan onder meer Kiefer, Serra en Boltanski (www.monumenta.com).

De **Tate Modern** in **Londen** wijdt van 19 januari tot 25 april een tentoonstelling aan de creatieve, ludieke en inventieve Mexicaanse kunstenaar **Gabriel Orozco**. Zijn foto's en sculpturen, vaak samengesteld uit alledaagse voorwerpen, bieden een nieuwe kijk op vertrouwde zaken: een schedel beschilderd met een schaakbordpatroon, een Citroën DS die een tweederde smaller is gemaakt ... (www.tate.org.uk).

In **Rotterdam** loopt in het centrum voor hedendaagse kunst **Witte de With** van 23 januari tot 1 mei **Making is thinking**, een groepstentoonstelling die de hardnekkige dichotomie tussen het praktische en het intellectuele wil doorbreken via een reeks werken die de tweeledigheid tussen concept en vorm verwerpen (www.wdw.nl). Eveneens in Rotterdam presenteert de **Kunsthall** de prachtige tentoonstelling **I promise to love you**, een retrospectieve ter gelegenheid van het veertigjarige bestaan van de Caldic Collection. Een selectie van ruim tachtig kunstwerken die sinds 2000 zijn aangekocht geven een beeld van deze indrukwekkende collectie (www.kunsthall.nl).

Het **Museo d'Arte Moderna di Bologna** is het eerste Europese museum dat een solotentoonstelling wijdt aan het werk van de Amerikaanse kunstenaar **Matthew Day Jackson**. **In search of ...** laat u kennismaken met een aantal van zijn werken gerealiseerd tussen 2007 en 2010 en die de individuele en collectieve mythes verkennen (www.mambo-bologna.org). De tentoonstelling zal daarna nog te zien zijn in Luzern en Den Haag.

In de **Württembergischer Kunstverein Stuttgart** loopt van 20 februari tot 1 mei de aan de Belgische kunstenaar **Michaël Borremans** gewijde tentoonstelling **Eating The Beard** met meer dan honderd werken – schilderijen, tekeningen en video's – van tien jaar geleden tot vandaag (www.wkv-stuttgart.de).